

Bažanti stříbrní a tmaví rodu *Lophura*

Nejpočetnějším rodem bažantů je rod *Lophura* čítající 10 druhů. Dva z těchto druhů, a to *Lophura nycthemera* (stříbrní) a *Lophura leucomelana* (tmaví) bych chtěl nyní trochu přiblížit. Některé z poddruhů patří k nejčastěji chovaným, ale zároveň také paradoxně i velmi málo známým, řekl bych v čistokrevné formě až raritně chovaným druhům. Mnozí si jistě řeknou, že stříbrný bažant je snad nejznámějším a hojně chovaným druhem, a mají jistě pravdu. Každá mince má však i svou druhou stranu. A to tu, že zde jsou chováni v naprosté většině případů různí kříženci. V čistokrevné formě jsou opravdu velmi vzácní.

 WPA CZ – SK
World Pheasants Association Czech Republic and Slovakia

Bažanti stříbrní *Lophura nycthemera* tvoří 15 poddruhů, jsou to: *Lophura nycthemera nycthemera*, *jonesi*, *occidentalis*, *fokiensis*, *omeiensis*, *rongjiangensis*, *whiteheadi*, *berliozii*, *beaulieui*, *lewisi*, *annamensis*, *engelbachi*, *beli*, *rufipes*, *ripponi*.

V evropských chovech se můžeme vzácně setkat s těmito čtyřmi poddruhy: bažant stříbrný - *Lophura nycthemera nycthemera*, bažant Jonesův - *Lophura nycthemera jonesi*, bažant Berliozův - *Lophura nycthemera berliozii*, bažant Lewisův - *Lophura nycthemera lewisi*.

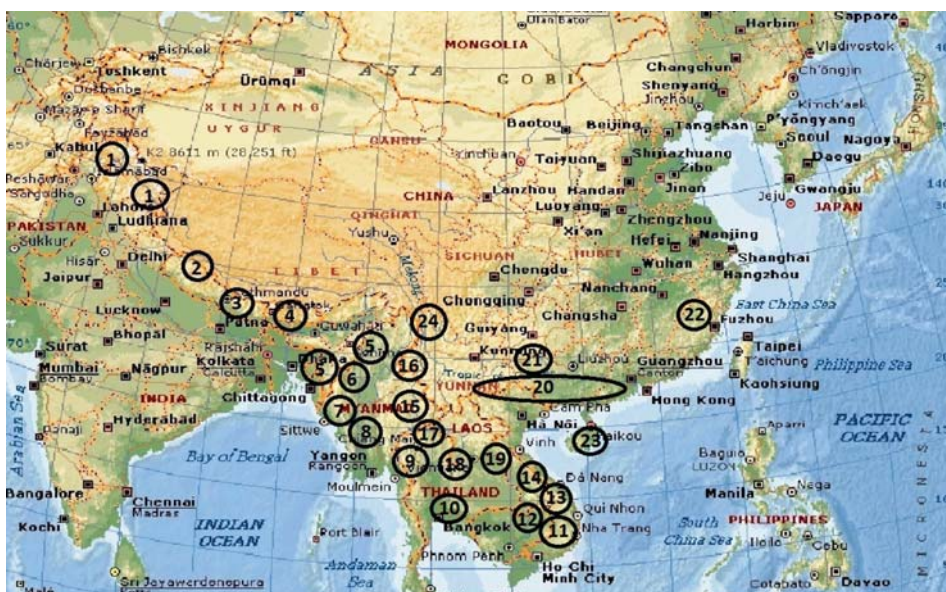
Druhým druhem jsou **bažanti tmaví** - *Lophura leucomelanos* - označování též jako bažanti Kalij. O kterých se zmíním v příštím článku.

Oba druhy žijí v Asii a jejich teritorium se táhne od Himálaje až po jih Vietnamu. Od sebe je dělí řeka Irrawaddy (Ayeyarwady), která teče od severu k jihu Myanmaru. Všechny 15 poddruhů bažantů stříbrných se nachází východně, zatímco všichni tmaví Kalij bažanti se vyskytují západně od této řeky.

Jednotlivé poddruhy v rámci druhu mají mnohdy velmi podobné zbarvení, což především u slípek vede k záměnám. To je také jedním z důvodů, proč je jejich čistokrevná populace v zajetí tak malá. Je to škoda, jak podle přiložených fotografií zjistíte, jedná se o velmi zajímavé a krásné ptáky, přičemž některé druhy mají i slípky velmi atraktivně zbarvené. Je tudíž škoda, že si mezi chovateli nenalezly více příznivců. Poddruhy chované v evropských chovech lze chovat v našich podmínkách bez temperovaného zimoviště. Stran chovu bažantů stříbrných a tmavých jsem neshledal nějaká zvláštní specifika. Choval a odchoval jsem 3 poddruhy, a to bažanta stříbrného, nepálského a bělochocholátého.

Krmivo

Ideální je podávat kvalitní

1-L. *l. hamiltoni*; 2-L. *l. leucomelanos*; 3-L. *l. melanota*; 4-L. *l. moffitti*; 5-L. *l. lathamii*; 6-L. *l. williamsii*; 7-L. *l. oatesii*; 8-L. *l. lineata*; 9-L. *L. crawfurdi*; 10-L. *n. lewisi*; 11-L. *n. annamensis*; 12-L. *n. engelbachi*; 13-L. *n. neli*; 14-L. *n. berliozii*; 15-L. *n. rufipes*; 16-L. *n. occidentalis*; 17-L. *n. ripponi*; 18-L. *n. jonesi*; 19-L. *n. beaulieui*; 20-L. *n. nycthemera*; 21-L. *n. rongjiangensis*; 22-L. *n. fokiensis*; 23-L. *n. whiteheadi*; 24-L. *n. omeiensis*.

granule pro bažanty, které obsahují vyvážený poměr živin vitaminů a minerálů doplněných o ovoce a zeleninu, dle ročního období. Já svým chovancům od dubna do října podávám vše, co mi poskytuje zahrada, jablka, rajčata, okurky, cukety, salát, bezinky,

smetanku. V době zimní jablka, zelí, čínské zelí a naklíčený ječmen, který podávám především v únoru a březnu před snáškou. Živočišné krmivo jako moučné červy nebo zophobasy přijímají velmi rádi. Ideální je krmít každý den, já bohužel nebývám každý den doma, a tak používám automatická krmítka a automatické napáječky. Do vody přidávám přípravek na okyselení vody Fortikoat NL, který zabraňuje tvorbě řasy ve vodě a zároveň jím upravená voda zvyšuje odolnost bažantů proti některým chorobám.

Chovné zařízení

Chovné zařízení by mělo svými rozměry odpovídat počtu a velikosti chovaných ptáků, samozřejmě čím větší, tím lepší. Rozměr pro pár by měl být alespoň 8-10 m². Voliéra by měla mít závětrí a být zčásti zastřešená. Důležité je, aby ve voliére byla

Detail slípky *Lophura n. Berliozii* a *Jonesi*

část, kde se ptáci mohou schovat, nejsou rušení a cítí se bezpečně. Samozřejmostí by mělo být místo na popelení, dále pak osázení rostlinami, které slouží jako kryt, a také několik bidel na hřadování.

Bažanty stříbrné od tmavých rozeznáme podle toho, že bažanti stříbrní mají červené (případně načervenalé) nohy a vybarvují do šatu dospělých druhým rokem. Bažanti tmaví mají nohy šedivě, šedohnědé či šedožluté a do šatu dospělých vybarvují prvním rokem. Samozřejmě i zde je výjimka, která potvrzuje pravidlo. Jedná se o bažanta Crawfordova - *Lophura leucomelanos crawfordi* - který je řazen do skupiny bažantů tmavých, ale jeho nohy jsou červené.

Bažanti stříbrní *Lophura Nycthemera*

Jsou to většinou polygamní ptáci vybarvující se až druhým rokem. Nohy mají červené zbarvení. Spodek těla je černý s modrým leskem. Vrch těla je bílý s černou kresbou různé intenzity. Na hlavě mají černou chocholku s modrým leskem. Okolí oka je lysá kůže rudé barvy, která v toku nabývá značné velikosti. Kroužek se používá velikosti 14. Jsou to převážně pozemní ptáci. Obývají více otevřené oblasti, na lesních okrajích, a jen zřídka v hustých lesích. Převážně se zdržují na zemi, kde si vyhledávají potravu. Jen při vyrušení létají. Bažanti stříbrní jsou všežravci, jejich jídelníček se skládá z různých trav, semen, plodů a různého hmyzu. Většina z poddruhů má v přírodě stabilní populaci a nehrozí jim bezprostřední nebezpečí, ale poddruhy *annamensis*, *whiteheadi*, *engelbachi* a *lewisi* jsou zranitelné a ohrožené. Trpí velmi ztrátou svého přirozeného biotopu.

Délka: kohout 80-125 cm (z toho 60-65 cm ocas),

slípka 56-71 cm (24-32 cm ocas).

Hmotnost: kohout 1 130-2 000 g,

slípka 1 150-1 300 g.

Lophura nycthemera nycthemera (Linnaeus, 1758) bažant stříbrný

Výskyt: jihovýchodní Čína

Nominální, jeden z nejznámějších bažantů a nejhojněji chovaný poddruh bažantů stříbrných v zájmovém chovu, bohužel tak jako u jiných druhů v čistokrevné formě je velmi vzácný, neboť většina chovatelů neví, jak má čistokrevná forma vypadat, a proto chovají různé křížence.

Kohout má modročernou, velmi bohatou chocholku, okolo očí lysou kůži červené barvy, která v toku nabývá značné velikosti a sytosti. Dolní část těla od zobáku přes krk, prsa a břicho má černou barvu s modrým leskem. Krk bílý, zbytek těla je bílý s jem-

Lophura nycthemera nycthemera - pár - bažant stříbrný

nou černou kresbou. Ocas je dlouhý, bílý a široký, pouze krajní ocasní pera, která jsou o polovinu kratší, mají černou kresbu.

Slípka má celkově olivově hnědé zbarvení, pouze krajní ocasní pera mají černé, hnědé a bílé skvrnky. Jakákoli kresba na těle je známkou hybridizace. To je bohužel situace, která v chovech převládá, a čistokrevných jedinců je poskrovnu. Chov je polygamní, 3 či 4 slípky u kohouta nejsou problém. Kohouti, tak jako i u jiných druhů rodu *Lophura* jsou nezřídka agresivní i vůči svému chovateli. Jinak se jedná o snadno chovaný druh bažanta, který je i velmi vhodný i pro začátečníky. Doba snášky se liší podle místa chovu. V našich podmínkách snáší slípka v dubnu. Na zem, si v krytu vytočí důlek, do kterého snáší 6-9, někdy až 12 vajec. V zajetí inkubace trvá asi 25-26 dní. Odchov kuřat není obtížný a kuřata rychle rostou a jsou značně odolná.

Lophura nycthemera jonesi (Oates, 1903)

bažant Jonesův

Výskyt: Thajsko Myanmar, 1 200-2 000 m

Kohout je podobný bažantu stříbrnému, má velkou a bohatou černou chocholku. Černá kresba na těle je výraznější, vrch ocasních per je bílý, spodek je černě pruhovaný.

Slípka je olivově hnědá, spodní část těla má černobílou kresbu do tvaru V.

Tento poddruh je sporadicky chován

v evropských chovech.

Lophura nycthemera omeiensis (Cheng, Chang & Tang, 1964) bažant sčchuanský

Výskyt: východní S-čchuan, 1 000 m

Kohout je velmi podobný bažantu stříbrnému, střední ocasní pera má velmi dlouhá a bílá, ostatní ocasní pera černě pruhovaná.

Slípka je tmavě hnědá ocasní pera má načernalá.

V evropských chovech se nevyskytuje.

Lophura nycthemera fokiensis (Delacour, 1948)

bažant fokienský

Výskyt: jihovýchodní Čína, poměrně vzdáleně od ostatních poddruhů

Kohout je celkově shora s jemnou kresbou. Střední ocasní pera jsou svrchu bílá, spodek je vlnitě pruhovaný.

Slípka je olivově hnědá s nestejně černobílou kresbou.

V evropských chovech se nevyskytuje.

Lophura nycthemera occidentalis (Delacour, 1948)

bažant stříbrný západní

Výskyt: severovýchodní Yunnan a severovýchodní Myanmar

Kohout je podobný *L. n. jonesi*, jen má rovnější kresbu.

Lophura nycthemera jonesi - pár - bažant Jonesův

Lophura nycthemera berliozii - pár - bažant Berliozův

Lophura nycthemera lewisi -pár - bažant Lewisův

Slípka je olivově hnědá, spodek těla má hnědavě skvrnitý.

V evropských chovech se nevyskytuje.

Lophura nycthemera rongjiangensis
(Tan & Wu, 1981)
bažant kuej-čouský

Výskyt: Čína, provincie Kuej-čou, 400-1 000 m

O tomto poddruhu je velmi málo informací, je údajně velmi podobný poddruhu *Lophura nycthemera beaulieui*.

V evropských chovech se nevyskytuje.

Lophura nycthemera whiteheadi
(Ogilvie-Grant, 1899)
bažant hainanský

Výskyt: ostrov Hainan

Kohout je podobný bažantu stříbrnému,

černé lemování jeho peří je směrem od krku k ocasu mnohem řidší, ale výrazně širší.

Slípka je olivově svrchu hnědá. Hrdlo má světlé a krk a břicho má bílou kresbu.

V evropských chovech se nevyskytuje.

Lophura nycthemera berliozii
(Delacour & Jabouille, 1928)
bažant Berliozův

Výskyt: centrální Vietnam, 700-1 300 m

Kohout je velmi podobný nominátnímu poddruhu, kresba na krku je světlejší.

Slípka je olivově hnědá a na spodku má černobílou kresbu do tvaru V, ocasní pera má černobíle pruhovaná.

V evropských chovech se vzácně vyskytuje.

Lophura nycthemera beaulieui
(Delacour, 1948)

Lophura nycthemera anamensis - pár - bažant annámský

bažant laoský

Výskyt: severní Laos

Kohout je na horní části těla kromě krku a ocasu slabě černě pruhovaný, spodek je černý.

Slípka je hnědá, na spodku těla s kresbou do V.

V evropských chovech se nevyskytuje.

Lophura nycthemera lewisi
(Delacour & Jabouille, 1928)
bažant Lewisův

Výskyt: Kambodža a Thajsko

Kohout má kresbu ve tvaru V na horní části těla, ta je tmavší širší než u nominátního poddruhu.

Slípka je hnědá se střídajícími se světlejšími skvrnami.

V evropských chovech se chová vzácně.

Lophura nycthemera annamensis
(Ogilvie-Grant, 1906)
bažant annámský

Výskyt: Vietnam, 500-1 100 m

Kohout je podobný *L. n. lewisi*, vrch těla s kresbou je od černého spodku těla oddělen širokým bílým pruhem táhnoucím se po stranách těla od světlejší hlavy přes krk až po boky.

Slípka je celá olivově hnědá, velmi podobná nominátnímu poddruhu.

V evropských chovech se nevyskytuje. Chován a odchováván je v zoo v Hanoji.

Lophura nycthemera engelbachi
(Delacour, 1948)
bažant bolovenský

Výskyt: jižní Laos, 500-1 300 m

Kohout má na horní části těla širokou černou kresbu. Spodek těla je černý s modrým leskem.

Slípka je svrchu hnědá se světlou kresbou, na spodku těla má bílou kresbu.

V evropských chovech se nevyskytuje.

Lophura nycthemera belli
(Oustalet, 1898)
bažant Belův

Výskyt: centrální Vietnam, 1 000-2 000 m

Kohout je podobný *L. n. lewisi*, je o něco světlejší a má delší ocas.

Slípka je kaštanově hnědá se světlejším břichem.

V evropských chovech se nevyskytuje.

Lophura nycthemera rufipes
(Oates, 1898)
bažant rudonohý

Výskyt: Myanmar, 100-1 500 m

Kohout má na horní části těla stejnoměrně černobíle pruhovaná střední ocasní pera, svrchu bílý spodek je černě pruhovaný.

Slípka je olivově hnědá a na spodku těla

má žlutohnědou kresbu ve tvaru V. Ocasní pera jsou pruhovaná.

V evropských chovech se nevyskytuje.

Lophura nycthemera ripponi
(Sharpe, 1902)
bažant Ripponův

Výskyt: severní Myanmar, 1 300–2 500 m

Kohout má krk bílý, horní část těla je jemně černě proužkovaná, střední ocasní pera bílá, zbytek ocasních per je jemně černě pruhován.

Slípka je olivově hnědá, na spodku těla má výraznou černobílou kresbu.

V evropských chovech se nevyskytuje.
(Dokončení příště - Bažanti tmaví)

text: *Míla Stehlík*, www.tragopan.wz.cz,
00420 723 442 917, infotragopan@email.cz,

foto: *Manfred Prasch, Tomáš Najer,*
Martin Veles jun., Míla Stehlík